

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564

ประเด็นที่ 3 Area Base

หัวข้อ Service Plan

จังหวัดพะเยา รอบที่ 1 / 2564

1. ประเด็นการตรวจราชการ

อัตราสำเร็จของการรักษาวัณโรคปอดรายใหม่

เกณฑ์เป้าหมายปี 2564 : 1. อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ \geq ร้อยละ 88

2. ความครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ \geq ร้อยละ 85

(ค่าเป้าหมาย 150 ต่อประชากรแสนคน)

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา

CIPO : นายแพทย์สุรวัฒน์ กุลศรี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลดอกคำใต้

ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่ง นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน) สสจ.พะเยา

PM : นพ.อุษณ นันทิทธิธรรม นายแพทย์ชำนาญการ รพท.พะเยา

เลขานุการ : นางลำตวน ใจมั่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ รพท.พะเยา

เลขานุการร่วม : อภิรุจี เกนทา นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สสจ.พะเยา

ฉัตรศิริ พิสิทธิ์กุล นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานควบคุมโรค สสจ.พะเยา

3. สถานการณ์

วัณโรคเป็นโรคติดต่อสำคัญที่ยังเป็นสาเหตุของการป่วยและการตายในหลายๆ ประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย องค์การอนามัยโลกระบุว่า ประเทศไทย เป็น 1 ใน 14 ประเทศที่มีการแพร่ระบาดของวัณโรค วัณโรคคือยา และวัณโรคที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี องค์การอนามัยโลกคาดการณ์ว่า ประเทศไทยมีผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ประมาณ 67,726 รายต่อปี หรือคิดเป็นอัตราอุบัติการณ์ 171 ต่อประชากรแสนคน และพบว่าความชุกของวัณโรคเพิ่มสูงขึ้นเป็น 236 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดพะเยา เป็นจังหวัดหนึ่งที่วัณโรคยังเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ อัตราความสำเร็จของการรักษาผู้ป่วยวัณโรคเสมหะบวกรายใหม่ จังหวัดพะเยา ระหว่างปี 2561 - 2563 มีแนวโน้มสูงขึ้นจากร้อยละ 65.89 , 75.00 และ 76.4 ตามลำดับ แต่ยังต่ำกว่าเป้าหมายของระเทศ ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 88 โดยพบสาเหตุที่ทำให้อัตราความสำเร็จของการรักษายังไม่ถึงเป้าหมายนั้น เนื่องจากมีผู้เสียชีวิตระหว่างการรักษาสูงถึง ร้อยละ 20.62 , 21.88 และ 17.9 ในปี 2561 - 2563 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ความครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยวัณโรค รายใหม่และกลับเป็นซ้ำ (Treatment coverage) ตั้งแต่ปี 2561 - 2563 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด มีผู้ป่วยขึ้นทะเบียน (รายใหม่และกลับเป็นซ้ำ) จำนวน 396 , 469 และ 727 ราย ตามลำดับ อัตราความครอบคลุมการรักษามีแนวโน้มสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 66.75 , 76.78 และ 84.1 ตามลำดับ (เป้าหมายกำหนด ร้อยละ 82.5) รายละเอียดตามตาราง 1

ตาราง 1 ผลการดำเนินงานป้องกันควบคุมวัณโรค จังหวัดพะเยา ปี 2558 - 2563

เป้าหมาย	2558	2559	2560	2561	2562	2563
----------	------	------	------	------	------	------

Pt ขึ้นทะเบียนรักษา		171 /แสน ปชก.				156/แสน ปชก.	153/แสน ปชก.
		104.65	108.7	116.1	122.95	119.63	116.68
TB coverage Treatment	ร้อยละ 82.5	56.81	59.01	63.03	66.75	76.68	76.20
วัณโรคเสมหะบวก	> ร้อยละ 50	50.13	50.65	52.27	56.47	65.05	36.96
อัตราการรักษาสำเร็จ (cohort 1)	>ร้อยละ 85	82.89	78.41	64.91	65.89	75.00	76.4
อัตราตาย	< ร้อยละ 5	10.53	13.64	22.81	20.62	21.88	17.9
อัตราการขาดยา	< ร้อยละ 2	1.36	0.51	1.19	0	0	0
MDR TB	ไม่มี	6 ราย	1 ราย	5 ราย	6 ราย	5 ราย	2 ราย
HCW ที่ป่วย TB	ไม่มี	4 ราย	3 ราย	0 ราย	5 ราย	4 ราย	2 ราย

แหล่งข้อมูล กลุ่มงานควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา

ความก้าวหน้าการดำเนินงาน

สำหรับปี 2564 ข้อมูล ณ วันที่ 6 มกราคม 2564 มีผู้ป่วยขึ้นทะเบียนจำนวน 160 ราย ความครอบคลุมการรักษา คิดเป็นร้อยละ 22.57 (คิดจากค่าคาดประมาณผู้ป่วยวัณโรค Treatment coverage 150 ต่อแสนประชากร)

ตาราง 2 จำนวนผู้ป่วยที่ขึ้นทะเบียนการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ ปีงบประมาณ 2562 – 2563

อำเภอ	ปี 2562			ปี 2563			ปี 2564 รอบ 1		
	Estimated TB	Register	Treatment Coverage (%)	Estimated TB	Register	Treatment Coverage (%)	Estimated TB	Register	Treatment Coverage (%)
ดอกคำใต้	109	131	120.61	107	128	119.63	103	37	35.92
เชียงคำ	118	94	79.67	116	79	68.10	116	22	18.97
ภูกามยาว	33	26	78.98	32	16	50.00	32	5	15.63
จุน	77	60	77.58	76	74	97.37	74	22	29.73
เมือง	190	143	75.32	186	142	76.34	179	42	23.46
ปง	82	53	64.73	80	53	66.25	79	13	16.46
แม่ใจ	53	31	58.56	52	16	30.77	50	11	22.00
เชียงม่วน	30	14	47.37	29	30	103.45	28	6	21.43
ภูซาง	50	16	32.25	49	16	32.65	48	2	4.17
รวม	741	568	76.68	726	554	76.20	709	160	22.57

สำหรับการคัดกรองกลุ่มเสี่ยงวัณโรค โดยการตรวจสุขภาพปอด ซึ่งเขตมีนโยบายในการขับเคลื่อนการคัดกรอง โดยกำหนดกลุ่มเสี่ยง ที่ต้องเร่งคัดกรองให้แล้วเสร็จภายในธันวาคม 2563 ใน 7 กลุ่มหลัก คือ ผู้สัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วย วัณโรคปีงบประมาณ 2564 ผู้สัมผัสใกล้ชิดย้อนหลัง 3 ปีงบประมาณ 2561 - 2563 ผู้ติดเชื้อ HIV ผู้ป่วย CKD stage 4/5 (อายุ ≥ 60 ปี) แรงงานข้ามชาติ กลุ่มติดสุราและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผลการดำเนินงานพบว่าดำเนินการ คัดกรอง โดยตรวจสุขภาพปอด กลุ่มเสี่ยงที่ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ทุกกลุ่มเป้าหมาย รายละเอียดตามตาราง 3

ตาราง 3 ร้อยละของประเภทกลุ่มเสี่ยง ACTIVE ที่ได้รับการตรวจสุขภาพปอด จังหวัดพะเยา ปี 2563

กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	ผลงาน รอบ 1		พบผู้ป่วย TB	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้สัมผัสร่วมบ้าน64	449	317	70.60		
ผู้สัมผัสใกล้ชิด61-63	3733	2721	72.89	7	4.38
ผู้ติดเชื้อ HIV	3786	3028	79.98	3	0.72
CKD stage 4/5 (อายุ ≥ 60 ปี)	2039	1269	62.24	2	0.22
แรงงานข้ามชาติ	306	123	40.20	0	0
กลุ่มติดสุรา(ในคลินิกบำบัดฯ)	962	728	75.68	5	3.13
กลุ่มเจ้าหน้าที่ สธ	3,499	2,785	79.59	1	0.63

แหล่งข้อมูล NTIP 6 มกราคม 2564

ทั้งนี้ กลุ่มเสี่ยงที่เป็นกลุ่ม PASSIVE กำหนดให้ดำเนินการตรวจสุขภาพปอดให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม 2564 ประกอบด้วย 4 กลุ่มหลัก คือ ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่ป่วยด้วยเบาหวาน ป่วยด้วย COPD และมีดัชนีมวลกายน้อยกว่า 18.5 ผู้ต้องขังในเรือนจำ ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 6 มกราคม 2564 กลุ่มเสี่ยงที่ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ทุกกลุ่มเป้าหมาย รายละเอียดตามตาราง 4

ตาราง 4 ร้อยละของประเภทกลุ่มเสี่ยง PASSIVE ที่ได้รับการตรวจสุขภาพปอด จังหวัดพะเยา ปี 2564

กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	ผลงาน รอบ 1		พบผู้ป่วย TB	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
DM (อายุ ≥ 60 ปี)	12224	5103	41.75	2	1.25
COPD (อายุ ≥ 60 ปี)	1949	1060	54.39	5	3.13
BMI ≤ 18.5 (อายุ ≥ 60 ปี)	6183	127	2.05	4	2.50
ผู้ต้องขังในเรือนจำ	1498	1498	100.00	2	1.25

ตาราง 5 รายงานผลการตรวจคัดกรองค้นหาผู้ป่วยวัณโรค ในกลุ่มเสี่ยง Active แยกตามกลุ่มเสี่ยง จังหวัดพะเยา ปี 2564

จำนวนเป้าหมาย แยกตามกลุ่มเสี่ยง Active แยกรายอำเภอ (เป้าหมาย/ผลงาน CXR)																	
อำเภอ	ผู้สัมผัสใกล้ชิด64		ผู้สัมผัสใกล้ชิด 61-63		ผู้ติดเชื้อ HIV		CKD 4,5 (อายุ 60+)		แรงงานข้ามชาติ		กลุ่มติดสุรา		บุคลากร สาธารณสุข		รวม		
	เป้า	ผลงาน	เป้า	ผลงาน	เป้า	ผลงาน	เป้า	ผลงาน	เป้า	ผลงาน	เป้า	ผลงาน	เป้า	ผลงาน	เป้า	ผลงาน	ร้อยละ
เมืองพะเยา	72	16	499	499	1519	1519	181	118	65	0	206	25	1395	897	3937	3074	78.08
จุน	42	34	311	311	100	100	128	111	32	32	111	108	249	249	973	945	97.12
เชียงคำ	33	33	434	434	805	404	188	188	24	13	126	97	786	682	2396	1851	77.25
เชียงม่วน	7	7	144	137	39	36	74	70	17	1	23	15	149	145	453	411	90.73
ดอกคำใต้	177	30	1367	539	699	340	418	71	43	2	47	126	358	34	3109	1142	36.73
ปง	32	32	285	285	358	358	290	290	40	0	199	199	273	229	1477	1393	94.31
แม่ใจ	14	14	225	130	266	249	281	259	24	24	49	36	174	155	1033	867	83.93
ภูซาง	4	4	282	221	0	0	432	126	42	42	164	26	91	91	1015	510	50.25
ภูกามยาว	68	0	186	336	0	0	47	37	19	1	37	82	24	67	381	523	137.27
รวม	449	170	3733	2892	3786	3006	2039	1270	306	115	962	714	3499	2549	14774	10716	72.53

ตาราง 6 รายงานผลการตรวจคัดกรองค้นหาผู้ป่วยวัณโรค ในกลุ่มเสี่ยง Passive แยกตามกลุ่มเสี่ยงผู้สูงอายุมีโรคร่วม

จังหวัดพะเยา ปี 2564

อำเภอ	จำนวนเป้าหมาย แยกตามกลุ่มเสี่ยง Passive แยกรายอำเภอ (เป้าหมาย/ผลงาน CXR)										
	DM (อายุ 60+)		COPD (อายุ 60+)		BMI < 18.5 (อายุ 60+)		ผู้ต้องขังในเรือนจำ		รวม		
	เป้า	ผลงาน	เป้า	ผลงาน	เป้า	ผลงาน	เป้า	ผลงาน	เป้า	ผลงาน	ร้อยละ
เมืองพะเยา	2795	1815	412	319	331	331	1498	1498	5036	3963	78.69
จุน	674	462	173	172	450	199	0	0	1297	833	64.23
เชียงคำ	1393	48	178	21	493	307	0	0	2064	376	18.22
เชียงม่วน	982	647	130	125	599	157	0	0	1711	929	54.30
ดอกคำใต้	4211	1231	495	211	1275	332	0	264	5981	2038	34.07
ปง	300	48	250	48	1700	180	0	0	2250	276	12.27
แม่ใจ	1230	534	162	128	907	145	0	0	2299	807	35.10
ภูซาง	318	118	65	7	189	29	0	0	572	154	26.92
ภูกามยาว	321	242	84	42	239	127	0	0	644	411	63.82
รวม	12224	5145	1949	1073	6183	1807	1498	1762	21854	9787	44.78

การให้คำปรึกษาโดยแพทย์เชี่ยวชาญ : กลุ่มเสี่ยงต่อการเสียชีวิต ให้มีการปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทุกราย มีการตรวจ LFT และติดตามทุก 2 สัปดาห์ จนครบ 2 เดือน (ข้อมูล 25 ธันวาคม 2563)

หน่วยบริการ	จำนวน ผป. ที่ขึ้นทะเบียนรักษาทั้งหมด	ผป.ที่เป็นกลุ่มเสี่ยงสูง / เสี่ยงปานกลาง	การปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ	การตรวจ LFT	การติดตามทุก 2 Wksจนครบ 2 เดือน
-------------	--------------------------------------	--	----------------------------	-------------	---------------------------------

		เสียชีวิต(ราย)	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รพท.พะเยา	45	20 (2)	20	100	20	100	20	100
รพท.เชียงคำ	26	11 (1)	11	100	11	100	11	100
รพช.ดอกคำใต้	37	10 (2)	2	20	10	100	10	100
รพช.จุน	20	14 (3)	14	100	14	100	14	100
รพช.ปง	12	7 (0)	2	28.57	7	100	7	100
รพช.เชียงม่วน	6	3 (0)	3	100	3	100	3	100
รพช.แม่ใจ	11	7 (1)	7	100	7	100	7	100
ภาพรวมจังหวัด	157	72 (9)	59	81.94	72	100	59	100

อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดทุกประเภท เปรียบเทียบกับผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่

		ครบ				(-)		เดือนที่ 5	
รพท.พะเยา	45		2	4.44	15.71	ลดลง	1		45
รพท.เชียงคำ	26		1	3.85	19.83	ลดลง	0		26
รพช.ดอก คำใต้	37		2	5.41	11.11	ลดลง			37
รพช.จุน	20		3	15	3.70	เพิ่มขึ้น	0		20
รพช.ปง	11				11.11		2		12
รพช.เชียง ม่วน	6				19.44				6
รพช.แม่ใจ	11		1	9.09	16.67	ลดลง			11
รพ.พะเยาราม	3				0				3
ภาพรวม จังหวัด	160		9	5.63	13.66	ลดลง	0		160

ผู้ที่เสียชีวิต 9 ราย มีลักษณะดังนี้

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	5	55.56

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลา		
ก่อนทราบผล	2	22.22

หญิง	4	44.44
อายุ		
<60 ปี	2	22.22
60-69 ปี	2	22.22
70-79 ปี	3	33.33
80-89	1	11.11
90 ปี+	1	11.11
สาเหตุการเสียชีวิต		
ตายจากวัณโรค	1	11.11
มะเร็งร่วม	2	22.22
COPD ร่วม	2	22.22
HT ร่วม	1	11.11
ไม่ทราบสาเหตุ	1	11.11
เสียชีวิตก่อนการรักษา	2	22.22

14 วันแรก	2	22.22
2 wk- 2 เดือน	5	55.56
2 เดือนขึ้นไป	0	0.00
กลุ่มเสี่ยง		
ผู้สูงอายุ bmi > 18.5	3	33.33
ผู้สูงอายุ	1	11.11
เบาหวาน	1	11.11
ติดสุรา	1	11.11
ผู้สัมผัสร่วมบ้าน	1	11.11
ผู้มีประวัติเป็นวัณโรค	1	11.11
COPD	1	11.11

กิจกรรมที่ดำเนินการ ในปี 2564

1. ให้ความสำคัญกับการคัดกรองค้นหาผู้ป่วย เพื่อนำเข้าสู่การระบบการรักษา โดยมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของ Chest film และการให้คำปรึกษาในการอ่าน Chest film โดยแพทย์ที่ปรึกษา (แพทย์ทรงวงอก รพท.พะเยา)
2. เพิ่มความเข้มข้นการให้คำปรึกษา โดยแพทย์เชี่ยวชาญ โดยใช้ ID Line : Consult TB Phayao และให้คำปรึกษาทุกราย
3. การติดตาม กำกับ โดยสะท้อนข้อมูลย้อนกลับ นำเสนอความก้าวหน้าการดำเนินงาน ในการประชุมผู้บริหารทุกเดือน
4. พัฒนาโปรแกรมสารสนเทศดอกคำใต้ สานิตโมเดล ซึ่งเริ่มพัฒนาและใช้งานในโรงพยาบาลดอกคำใต้ ในปีงบประมาณ 2562 และขยายพื้นที่ในการใช้งานทั้งจังหวัดในปีงบประมาณ 2564

การขับเคลื่อนการนำ OKR มาใช้ในการกำกับติดตามงาน

สื่อสารกับผู้บริหารในแต่ละระดับ ในการประชุมคณะกรรมการบริหารงานสาธารณสุข (กวป.) และประชุมชี้แจงและถ่ายทอดนโยบายวัณโรค เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2563 โดยนำ OKR เขต มาพิจารณา และประเมินสถานการณ์ KR ของแต่ละอำเภอ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ เพื่อนำไปพูดคุยกับผู้ปฏิบัติ

ข้อจำกัด และโอกาสพัฒนา

1. โปรแกรมสารสนเทศยังอยู่ในช่วงพัฒนาพบปัญหาทางเทคนิค ดังนี้ ปัญหาด้านเทคนิค
 - 1.1 กลุ่มเสียงย้ายกลุ่มไม่ตรงตามที่กำหนด ทำให้ผลงานเข้ากลุ่มไม่ตรงด้วย
 - 1.2 กลุ่มเป้าหมายมากกว่าความเป็นจริง เนื่องจากดึงจาก HDC ประมวลผล ดึงข้อมูลเข้าโปรแกรมใหม่ทุกวัน
ลบเป้าหมายแล้ว อีกวันเป้าหมายกลับมา
 - 1.3 ข้อมูลจาก NTIP ยังไม่ใช้ระบบอัตโนมัติ ผู้รับผิดชอบงานจะตั้งอัปเดตทุกวัน
2. มีการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงานในคลินิกวัณโรค ผู้ปฏิบัติงานใหม่ยังอยู่ในช่วงเรียนรู้การทำงาน

